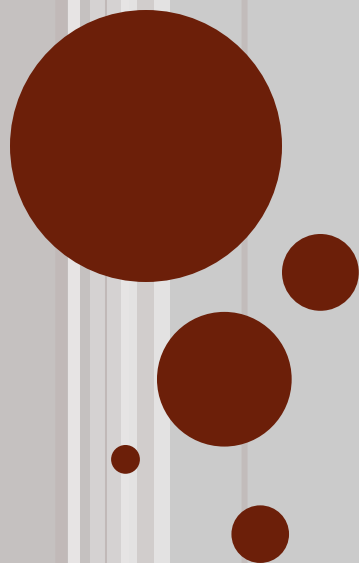

PROSAZOVÁNÍ MARXISMU-LENINISMU DO ČESKOSLOVENSKÉHO MONETÁRNÍHO MYŠLENÍ

1945-1955

CÍLE

- Zhodnocení výchozí situace
- Analyzovat kontinuitní a diskontinuitní prvky vývoje
- Analyzovat zdroje difuze marxisticko-leninské politické ekonomie do československého monetárního myšlení

HYPOTÉZY

- Marxistická ekonomie neměla v Československu tradici a musela být proto nově ustavena
- Klíčovou roli sehrála reforma vysokého ekonomického školství

MYŠLENKOVÉ PROUDY PO ROCE 1945

- Návaznost na předválečnou tradici
- Formující vlivy
 - Vývoj světové ekonomické teorie během 30. a 40. let
 - Skutečný ekonomický vývoj a hospodářské politika
 - Velká hospodářská krize
 - 2. světová válka
 - Mezinárodně-politický vývoj (poválečný vliv SSSR)

MYŠLENKOVÉ PROUDY PO ROCE 1945

○ Keynesiánství

- 2. proudy v závislosti na vlivu myšlenkové tradice (anglosaská vs. Středoevropská)

○ Englišův směr

○ Další okrajové proudy

- Tradiční směry středoevropské tradice
- Marxisticko-leninský

ZÁSTUPCI MYŠLENKOVÝCH PROUDŮ

- Keynesiánství
 - Anglosaská tradice: Macek, Maiwald, Halbhuber
 - Středoevropská tradice: Kadlec, Nebesář, Procházka
- Englišův směr: Horna, Král, Karvaš
- Tradiční středoevropské směry: Čechrák, Kozák, Briška
- Marxistický – Frejka, Oliva

DISKUTOVANÉ PROBLÉMY

- Měnová reforma 1945
 - Pojem přebytku kupní síly
 - Dopady zvoleného řešení
- Role peněz a měnová politika v řízené popř. plánované ekonomice

MARXISTICKÉ VLIVY

- Určitý vliv na středoevropskou variantu keynesovského směru – spíše v neortodoxní
- Silný vliv u některých komunisticky orientovaných praktiků a teoretiků mladší generace – spíše v leninské ortodoxní formě

ROLE VYSOKÉHO ŠKOLSTVÍ

- Léta 1945-1948
- Klíčové školy:
 - Vysoká škola obchodní v Praze
 - Slovenská vysoká škola obchodná v Bratislavě
 - Vysoká škola politická a sociální v Praze a Brně
 - Právnická fakulta UK v Praze
 - Právnická fakulta MU v Brně
 - Právnická fakulta SU v Bratislavě

MARXISMUS A VYSOKÉ ŠKOLSTVÍ DO R. 1948

- Marxistické pojetí v ekonomii reprezentovaly pouze přednášky Pavla Hrubého na VŠPS
- Ostatní školy byly nemarxistické. S marxismem bylo možné se setkat jen v rámci dějin ekonomických teorií.
- Příklon k socialismu neznamenal přijetí marxistických východisek

ÚNOROVÉ PŘEVZETÍ MOCI

VYSOKÉ ŠKOLSTVÍ PO R. 1948

- Změny začaly ihned po vítězném únoru
- Personální čistky
- Změny výukových programů – zavádění marxismu-leninismu
- Institucionální změny – budování marxistického školství (VŠPHV)
- Postupné vytváření úsekově specializovaných kateder (1950-1951) – podíl oborových ministerstev

VZNIK FAKULTY FINANCÍ A ÚVĚRU NA VŠE

- Vládní nařízení č. 40 z 19. srpna 1952
- Reorganizace vysokého školství
- Vznik VŠE v Praze a VŠE v Bratislavě
- Zánik VŠPHV a SVŠO
- Na VŠE v Praze vznikla Fakulta financí a úvěru
 - Soustředovala výuku všech finančních předmětů
 - Její součástí byla i Katedra financí a úvěru

DALŠÍ SMĚRY DIFUZE MARXISMU-LENINISMU

- Reorganizace institucí zajišťujících řízení ekonomiky
- Bankovní soustava – vznik SBČS (1950)
- Reorganizace odborného tisku
 - Zánik starých časopisů (Obzor národohospodářský)
 - Vznik nových časopisů (Finance a úvěr)

SOVĚTSKO-ČESKOSLOVENSKÁ SPOLUPRÁCE

- 1950 vznik Československo-sovětského institutu
- Hostování sovětských profesorů na čs. Vysokých školách
- Aspirantury československých studentů v SSSR
 - Zejména na Leningradském finančním institutu
- Ekonomičtí poradci ve státních institucích řídících hospodářství

